

37. møde

Tirsdag den 10. april 1984 kl. 13.00

Dagsorden:**1) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 47:**

Forslag til folketingsbeslutning om ikke at købe nye undervandsbåde til søværnet.

Af Pelle Voigt (SF) m. fl.

2) Første behandling af lovforslag nr. L 71:

Forslag til lov om ændring af lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m. v. (Ophævelse af afgiftsfritagelsen for afkast af udenlandske aktier m. v.).

Af Rahbæk Møller (SF) m. fl.

3) Første behandling af lovforslag nr. L 89:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af arv og gave. (Lempelse for ugifte samlevende).

Af Rahbæk Møller (SF) m. fl.

4) Første behandling af lovforslag nr. L 134:

Forslag til lov om omkostningsdækning af udgifter til sagkyndig bistand i skattesager.

Af Bernhard Baunsgaard (RV) m. fl.

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 76:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende momsfrigørelse for genbrugsforretninger, hvor overskuddet udelukkende anvendes til humanitære eller alment velgørende formål.

Af Thoft (SF) m. fl.

6) Første behandling af lovforslag nr. L 105:

Forslag til lov om huslejestop.

Af Albrechtsen (VS) og Lenger (VS).

7) Første behandling af lovforslag nr. L 106:

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (Forbedring af boligsikring m. v.).

Af Albrechtsen (VS) og Lenger (VS).

8) Første behandling af lovforslag nr. L 107:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Ophævelse af »antiboykotloven« m.v.).

Af Albrechtsen (VS) og Lenger (VS).

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 57:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af boligbyggeriet.

Af Albrechtsen (VS) og Lenger (VS).

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 58:

Forslag til folketingsbeslutning om afvikling af lejeværdibeskatning og rentefradrag for ejerboliger.

Af Albrechtsen (VS) og Lenger (VS).

Meddelelser fra formanden:**Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):**

Medlem af folketinget Carsten Andersen (SF) har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»I hvilket omfang har ministeren inddraget medarbejderne via samarbejdsudvalgene i planlægningen og gennemførelsen af regeringens moderniseringsprogram?«

(Forespørgsel nr. F 16).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 47:

Forslag til folketingsbeslutning om ikke at købe nye undervandsbåde til søværnet.

Af Pelle Voigt (SF) m. fl.

(Fremsat 7/3 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Forsvarsministeren (Engell):

Det forslag, som er fremsat her, indeholder ikke noget nyt i forhold til de spørgsmål fra hr. Pelle Voigt om det samme emne, som jeg har besvaret i spørgetiden. Jeg kan bare henvise til spørgsmål nr. S 953 fra 13. april 1983 og spørgsmål nr. S 109 fra 22. februar i år.

Lad mig først gentage, hvad jeg tidligere har givet udtryk for her i tinget, nemlig at spørgsmålet, om vi skal have u-både i forsvaret eller ej, drøftes af de partier, som står bag det nuværende forsvarsforlig. Man kan sige, det faktisk er et led i selve forligsaftalen, at vi skal drøfte det spørgsmål. I kredsen af forligspartier har vi netop indledt drøftelserne om en kommende forsvarsordning på baggrund af regeringens udspil. I disse drøftelser indgår naturligvis også u-både.

Regeringen finder, at det vil være forkert at trække en lille del af et oplæg ud af sammenhængen, når det skal vurderes ved de forhandlinger, som føres mellem forligspartierne, og alene af denne grund kan regeringen ikke støtte det forslag, der er fremsat her.

Jeg vil godt knytte yderligere nogle enkelte bemærkninger til forslaget, fordi der, siden vi sidst drøftede u-både, er sket det, at der nu, som nævnt, fra min side er spillet ud med et forslag til forsvarets udvikling i de kommende år, som bl.a. indebærer, at der anskaffes 3 u-både. Forslaget om at erstatte de ældste af vore u-både bygger naturligvis på en nøje – og jeg vil sige meget omfattende – vurdering af operative, teknologiske, økonomiske og også andre faktorer. Jeg vil gerne benytte lejligheden til her at nævne nogle af de væsentlige faktorer, som har været medvirkende til, at jeg og også mange andre finder, at u-både er et lønsomt og værdifuldt led i forsvaret af Danmark.

For det første kan u-både sejle usete ud til deres operationsområder meget tidligt i en eventuel krise, hvorved vort beredskab forøges, uden at det får karakter af en optrapning. De kan også sejle ud åbenlyst, hvis vi måtte ønske at give omverdenen et signal.

U-bådene er udholdende, de kan forblive på patrulje i lange perioder, ja i ugevis, og u-bådene kan både i fred og krise og i krig tilvejebringe værdifulde oplysninger om en eventuel fjende, oplysninger, som vi enten

ikke eller måske kun meget vanskeligt kan fremskaffe på anden vis.

Desuden er u-bådene i stand til at operere i et område, som er domineret af fjendtlige skibe og fly, idet de er overmåde vanskelige at lokalisere i Østersøen både nu og i en overskuelig fremtid.

U-bådene opererer, kan man sige, i en slags tredje dimension og kan på den måde komplicere situationen ganske betydeligt for en angriber. Evnen til at være skjult og udnyttelsen af den tredje dimension skaber efter vor opfattelse en stærkt påkrævet dybde i forsvaret af Danmark.

Hertil kommer, at u-bådens våben, nemlig torpedoen, er særdeles effektivt. En torpedo kan sænke en fjendtlig bataljon med kampvogne og andet udstyr, før den sættes i land.

U-bådene er blevet anset for lønsomme af forsvarets forskningsråd, som har vurderet mulige alternativer, og ingen af disse alternativer kan med samme effekt afløse u-bådene til samme pris. Det er en vurdering, skal jeg sige, som også forsvarskommandoen er enig i.

Endelig skal jeg for fuldstændighedens skyld nævne, at vores allierede – det gælder ikke mindst Vesttyskland – lægger overordentlig stor vægt på, at Danmark opretholder sit u-bådsvåben.

Med denne summariske forklaring på, hvorfor regeringen ønsker at opretholde et dansk u-bådsvåben, og hvorfor det som nævnt er med i det udspil, vi har lagt frem, vil jeg gerne endnu en gang slå fast, at regeringen ikke kan støtte det foreliggende forslag.

Løvig Simonsen (S):

I bemærkningerne til SFs beslutningsforslag om ikke at købe nye undervandsbåde til søværnet er den socialdemokratiske forsvarspolitiske ordfører, hr. Knud Damgaard, citeret for sine udtalelser til Berlingske Tidende af 6. april 1982 omhandlende et dansk søværn uden u-både. Jeg kan godt citere andre udtalelser af hr. Knud Damgaard, der også sætter spørgsmålstegn ved det fornuftige i, at man på nuværende tidspunkt enten køber eller bygger nye u-både, bl.a. med henvisning til den teknologiske udvikling, der jo kan forælde en sådan anskaffelse, så tanken om ikke at købe nye u-både til det danske sø-

[Løvig Simonsen]

værn er ikke fremmed for socialdemokratiet. Men jeg vil altså gøre forslagsstillerne opmærksomme på, at socialdemokratiet som et af partierne bag forsvarsforliget i 1981 og som en af forhandlingsparterne i et eventuelt kommende forsvarsforlig – og også på baggrund af, at vi ikke ønsker at trække enkelte elementer ud af det, der forhandles om – ikke kan støtte SFs forslag.

Vi vil i forhandlingerne om det nye forsvarsforlig lægge vore egne konstruktive forslag frem – forslag, der efter vor opfattelse vil præge forswarets udvikling i den retning, vi anser for rigtig både i betragtning af vort lands geografiske placering og i betragtning af vort medlemskab af NATO – men da SF ikke for nærværende er inddraget i forhandlingerne om et eventuelt kommende forsvarsforlig, skal jeg på socialdemokratiets vegne afvise forslaget.

Per Stig Møller (KF):

På grund af tåge er det konservative folkepartis, venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis ordførere forhindret i at være til stede. Havde de nu taget u-både, havde de nok været her alle sammen. Derfor skal jeg give udtryk for disse partiers mening om beslutningsforslaget og sige, at vi må afvise det. Jeg skal fremhæve følgende tre grunde plus en fjerde.

For det første er forsvarsforligsforhandlinger jo sat i gang, og der er ikke nogen særlig grund til at tage et enkelt punkt ud, førend man har været igennem disse bredspektrede forhandlinger. På den måde kunne man jo overflødig gøre forhandlingerne totalt ved enkeltvis at træffe beslutning om hver eneste detalje.

Det andet punkt er, at man kan konstatere, at andre lande bruger dem, og i den svenske skærgård bruges de åbenbart med et sådant held, at de end ikke er til at finde. Det taler dog noget om deres kvalitet.

Det tredje punkt er det om de billigere alternativer, som jo ikke foreligger angivet i beslutningsforslaget, men kun er kendt af socialdemokraterne. Vi vil gå ud fra, at disse billigere alternativer bliver fremlagt i forsvarsforligsforhandlingerne. Til sidst har jeg mærket mig i forsvarsministerens bemærkning, at disse u-både ganske effektivt stopper fjendtlige tropper, førend de er kommet

på land. Derved må man sige, at de hører til den mest effektive beskyttelse af den civile befolkning.

Så længe vi ikke kender andre, bedre metoder, finder vi derfor ingen grund til at fremme dette beslutningsforslag.

Stinus (RV):

Den 29. marts i år erfarede folketingsgennem en pressemeddelelse, at forsvarsministeren dagen før havde sendt et forslag om forswarets udvikling til partierne bag det nuværende forsvarsforlig. Folketinget blev orienteret om dette udspil gennem en pressemeddelelse – en pressemeddelelse, som oven i købet først blev sendt til medlemmer af folketingsforsvarsudvalg efter direkte anmodning herom. Det radikale venstre finder dette helt uacceptabelt. Forswarets udvikling – for at bruge det udtryk, som anvendes i forsvarsministerens pressemeddelelse – vedkommer hele folketingspartier, og de forhandlinger, som skal finde sted om forswarets fremtid, må foregå i folketingspartier, ikke bag lukkede døre i det 11 mands udvalg, som udelukkende er nedsat for at følge den gældende forsvarsordning. Forsvarsministerens fremgangsmåde sætter reelt folketingspartier uden for indflydelse på forsvarsområdet. Som sagt kender det radikale venstre kun forsvarsministerens udspil fra en pressemeddelelse. I denne nævnes de undervandsbåde, som omtales i SFs forslag til folketingsbeslutning, med to ord, nemlig u-bådene udskiftes. Da vi ikke kender den fulde ordlyd af forsvarsministerens udspil, ved vi ikke, hvad der ligger i disse to ord, men til disse to ord kommer altså i dag forsvarsministerens argumenter for anskaffelse af nye undervandsbåde.

Det radikale venstre er enig med SF i, at der ikke skal købes nye undervandsbåde til søværnet, og det skal vi gerne være med til at slå fast gennem en folketingsbeslutning, men jeg vil undersøge, at det, vi drøfter nu, kun er en detalje i det samlede forsvar – som det også er blevet sagt af andre i debatten – og som det nævnes i bemærkningerne til forslaget, udelukker dets vedtagelse ikke, at folketingspartier senere vedtager, at der skal lejes u-både til søværnet.

Mens vi altså ikke har vanskeligheder ved at tilslutte os forslaget til folketingsbeslutning,

[Stinus]

må vi beklage, at det tilsyneladende kan blive nødvendigt, hvis folketinget overhovedet skal have nogen indflydelse på forsvarets udvikling, at beskæftige sig med forsvaret på denne stykvisse måde. Denne tilsidesættelse af folketinget bærer forsvarsministeren ansvaret for og med ham de partier, som går ind for at forhandle hele forsvarets udvikling bag lukkede døre.

Socialdemokratiets forsvarspolitiske ordfører, hr. Knud Damgaard, har ved flere lejligheder udtalt, at han ikke ser noget dansk behov for u-både, og hr. Løvig Simonsen har i dag udtalt, at socialdemokratiet ikke er fremmed for tanken om ikke at købe nye u-både. Hr. Knud Damgaard har også talt om bedre og billigere alternativer. Det radikale venstre deler hr. Knud Damgaards opfattelse på dette punkt og finder i øvrigt, at der er mange andre områder inden for forsvaret, hvor det vil være muligt at finde bedre og billigere alternativer.

Vi tror ikke på, at disse muligheder vil blive udforsket fuldt ud bag 11 mands udvalgets lukkede døre. Disse bedre og billigere alternativer, som hr. Knud Damgaard har talt om, er naturligvis noget, der bør drøftes i folketingsalen. Ikke mindst den omstændighed, at de er billigere, er interessant i den aktuelle situation, hvor forsvarsministeren er kommet med et udspil, som vil gøre forsvaret meget dyrere.

Det radikale venstre finder det i øvrigt særdeles uklogt, at forsvarsministeren nu har fremsat forslag om en milliardforøgelse på forsvarsområdet, samtidig med at det af hensyn til balancen i samfundsøkonomien er nødvendigt med gennemgribende besparelser overalt i samfundet. Dette »overalt« indebærer, at heller ikke forsvaret kan fredes, når det gælder besparelser.

Det radikale venstre håber og tror, at der kan skabes flertal for, at den første besparelse i forhold til forsvarsministerens udspil kan foretages gennem vedtagelse af dette forslag til folketingsbeslutning.

Albrechtsen (VS):

Dette forslag omhandler jo, som hr. Stinus var inde på det, i høj grad den problematik, at der ikke er en reel parlamentarisk, demokratisk kontrol med de forhandlinger, som foregår i dette 11 mands udvalg om det kom-

mende forsvarsforlig. Det har da også været hovedlinjen i de indlæg, der har været fra regeringens og regeringspartierne side og også fra socialdemokratiets side, at dette var forsvarsforligsstof, der ikke skal afgøres her og nu i folketingsalen, men må afvente disse lukkede drøftelser, som finder sted i 11 mands udvalget.

På et offentligt møde i Århus i går blev det oplyst, at det endda er således, at dette 11 mands udvalg er så lukket, at de enkelte folketingsmedlemmer i de partigrupper, som tilhører de fem partier, som er repræsenteret i udvalget, ikke engang er orienteret om det grundlag, der føres forhandlinger på. Det vil sige – hvis man tager disse oplysninger som udgangspunkt – at disse forhandlinger altså føres af en overordentlig snæver kreds. Grundlaget for, hvad der drøftes, er kun tilgængeligt for en overordentlig snæver kreds i folketinget. Det synes jeg er meget beklageligt, og jeg er helt enig i hr. Stinus' betragtninger om at det forhold må der altså laves om på.

Jeg havde egentlig håbet – også på baggrund af de udtalelser, der faldt på det offentlige møde i Århus i går – at den socialdemokratiske ordfører havde slået en noget mere åben tone an ved behandlingen af dette forslag, når det drejer sig om den demokratiske kontrol med disse ting. Men det kan være, at det kan komme i anden runde. Det rigtige må være, at i det mindste forsvarsudvalget får det materiale stillet til rådighed, som disse forsvarsforligsforhandlinger føres på grundlag af. Det må være et elementært minimumskrav, at folketinget har adgang til, at kontrollere, hvad det er, der foregår i dette i princippet mere eller mindre private udvalg, som man har nedsat. Det er i og for sig et privat udvalg, man har lavet. Det har ikke nogen særlig status, men ikke desto mindre tilgår der åbenbart dette udvalg informationer, som andre folketingsmedlemmer ikke har adgang til. Det synes jeg er meget forkasteligt, meget forkert, og jeg havde håbet, at socialdemokratiet havde givet nogle andre signaler her i dag med hensyn til den kontrol, som er nødvendig med disse ting. Det var jeg nødt til at bruge forholdsvis megen tid på.

Om SF-forslaget vil jeg sige, at det støtter VS naturligvis helt og fuldt i dets ordlyd. Vi mener, at u-både er noget skidt, slet og ret.

[Albrechtsen]

Der er ikke brug for u-både, heller ikke danske u-både, så jeg kan gøre begrundelsen for, at VS kan støtte dette forslag, ganske kort. Jeg vil dertil føje, at u-både er et offensivt angrebsvåben, hvis det sættes i sammenhæng med de nye doktriner for en aggressiv krigsførelse, som er under udvikling i NATO, og som vi har drøftet et par gange her i folketingsalen.

Jeg vil komme med en enkelt kommentar til SFs bemærkninger til forslaget. Når der henvises til, at der kan anvises bedre og billigere alternativer, må jeg sige, at som helhed anser VS forsvarsbudgettet for at være én stor fejlinvestering. I vores tilslutning til dette forslag ligger altså ikke, at vi dermed vil være villige til at se på, hvorledes man kan bruge disse u-bådspenge til andre militære formål. Det ligger der ikke noget tilsagn om fra VS' side.

Arentoft (FP):

Jeg takker for, at jeg måtte få ordet nu. Jeg er lige nået frem. Det er jo lidt taget vejr i dag. Det var lige i sidste øjeblik.

Jeg behøver i og for sig ikke bruge så forfærdelig mange ord på at meddele, at vi afviser dette forslag. Den nærmere behandling kommer jo til at ligge i udvalget. Der kan siges meget om dette spørgsmål, men det tror jeg ikke at tiden tillader i øjeblikket.

Pelle Voigt (SF):

Jeg skal indledningsvis takke ordførerne for de to partier, som ubetinget har støttet SFs beslutningsforslag, nemlig hr. Stinus og hr. Albrechtsen fra henholdsvis det radikale venstre og venstresocialisterne.

Jeg skal sige til hr. Albrechtsen, at vi naturligvis også er enige i det forbehold, han har fremlagt. Når vi har formuleret beslutningsforslaget, som det ligger her, har det ene og alene været af den grund, at vi føler os overbeviste om, at på dette enkelte punkt kunne man på grund af de meget markante udtalelser, der var kommet fra socialdemokratiets forsvarspolitiske ordfører, måske forestille sig nogle problemer løst én gang for alle og nogle milliarder kroner sparet på forsvarsbudgettet, der så kunne anvendes til mere fornuftige ting, sådan som hr. Stinus også var inde på.

Jeg er fuldstændig enig i de betragtninger, som både hr. Stinus og hr. Albrechtsen gjorde med hensyn til folketingets muligheder for overhovedet at følge med i, have nogen som helst indsigt i de forhandlinger, der foregår.

Jeg synes – uden at jeg vil bruge lang tid på at polemisere mod den socialdemokratiske ordfører – at det er et lidt ynkeligt argument at afvise forslaget her med henvisning til, at SF ikke er inddraget i de løbende forsvarsforligsforhandlinger. Det er en helt apolitisk argumentation, som ikke har noget som helst med sagens indhold at gøre, ligesom SFs inddragelse eller ikke-inddragelse i de pågældende forsvarspolitiske forhandlinger heller ikke er noget, hverken jeg eller mit parti har haft nogen som helst indflydelse på. Jeg synes, det havde været bedre at afvise forslaget ud fra politiske argumenter, men jeg forstår, at det har den vanskelighed, at man egentlig er enig i det. Det vil jeg så håbe kommer til at sætte sit præg på forsvarsforligsforhandlingerne.

Må jeg sige til regeringspartierne ordfører, der talte i stedet for de folk, der er forsvundet i tågen, at jeg synes, der var en enkelt overordentlig taget betragtning i hr. Per Stig Møllers indlæg. Det var henvisningen til de sovjetiske u-både, som med så stort held – hvis man kan benytte et udtryk af den art om disse suverænitetskrænkelser, som er sket i den svenske skærgård – havde opereret dér. Jeg går da ud fra som givet – selv om vi strengt taget ikke ved det, fordi vi ikke får nogen officielle oplysninger – at der her er tale om en sammenblanding af ting, der overhovedet ikke har noget med hinanden at gøre. De mini-u-både, som den svenske forsvarskommando har konstateret tilstedeværelsen af i svenske farvande, har formentlig intet som helst at gøre med de u-både, vi drøfter købet af her i dag. Det vil jeg da gerne have forsvarsministeren til at bekræfte.

Forsvarsministeren bevægede sig en smule ind på sagens indhold, selv om det også dér mest var formaliteterne, det gjaldt. Jeg vil hæfte mig ved forsvarsministerens påpegning af, at u-bådene ville være i stand til at skaffe oplysninger, som ikke kunne fremskaffes på anden måde. Se, det er der jo stærkt delte meninger om – det har vi hørt fra hr. Knud Damgaards side og fra adskillige militærekspertter. Jeg skal nøjes med her at henvise til et indlæg, der var i dagbladet Aktuelt den

[Pelle Voigt]

23. marts i år af major Jens Jørgen Graabæk fra forsvarsstaben, hvor Graabæk siger:

»Knud Damgaard har f.eks. udtalt, at »et fly kan indhente flere oplysninger om en modstander på 1 time, end 5 u-både kan klare på et døgn.« Det er jo rigtigt!«

Det er kun ét eksempel af mange på, at der faktisk fra sagkundskabens side er en stærk opbakning bag det socialdemokratiske synspunkt, at man ikke skal anskaffe disse u-både.

Jeg kunne egentlig godt i en tid, hvor vi drøfter offensive strategier, offensive våben og alternative våben og den slags – noget, som både hr. Stinus og hr. Albrechtsen var inde på – tænke mig at fremdrage et argument for u-bådene, som jeg synes er aldeles bekymrende, og som har været fremdraget i den offentlige debat, der faktisk foregår – også med deltagelse af højtstående officerer fra forsvaret – uanset at man ikke bryder sig om, at der skal foregå en offentlig debat, og slet ikke, at der skal foregå en debat om disse ting i folketinget. Det er fra det indlæg, som chefen for den danske u-bådseskadre, kommandørkaptajn P. B. Nielsen, havde i dagbladet Aktuelt den 9. marts 1984 under overskriften: »Damgaards lave niveau«, hvor kommandørkaptajnen ud over at fremkomme med en række andre bemærkninger slutter sit forsvar for indkøbet af danske u-både på følgende måde:

»Det velkendte udsagn »angreb er det bedste forsvar« burde Knud Damgaard tænke noget nærmere over.

Dansk forsvar må bibeholde nogle offensive våben, således at vi ikke er tvunget til at kæmpe på fjendens initiativ og vilkår. Jo bedre vi er i stand til at bekæmpe fjenden uden for vort eget landterritorium, f.eks. i Østersøen, jo mere vil landet og befolkningen blive skånet!«

Dette er altså u-bådseskadrens argumenter for u-bådene på linje med argumenter, som er blevet fremført i søofficerernes blad, hvor man omtaler u-bådene som nutidens linjeskib, der er i stand til at føre et stærkt frem-skudt forsvar, men altså her ifølge kommandørkaptajn P. B. Nielsen efter princippet »et angreb er det bedste forsvar«.

Det synes jeg er et ganske interessant politisk aspekt, som vi altså ikke har føjet til sagen i første omgang, men som føres i marken af forsvaret. Jeg vil spørge, om det har sam-

menhæng med en meddelelse, som Ritzaus Bureau udsendte i weekenden, og som er optrykt bl.a. i Jydske Tidende fra den 7. april 1984. Her står nemlig under overskriften »Søværnene i NATO drøfter en ny »slåførst-strategi«« bl.a. følgende:

»I henhold til de eksisterende regler må NATOs skibe kun besvare angreb. Men da krigsskibe kan ødelægges på meget lang afstand med moderne raketter, er der i militære kredse frygt for, at NATO-enheder i visse situationer kan være i en uacceptabel sårbar situation.

Chefen for Atlanterhavskommandoen, den amerikanske admiral Wesley McDonald, har bedt NATOs militærkomité drøfte en revision, så der åbnes mulighed for, at NATO-enheder skal kunne iværksætte forebyggende angreb, hvis de føler sig truet.«

Det passer jo ganske forbløffende med de betragtninger, som kommandørkaptajnen, chefen for den danske u-bådseskadre, fremfører som et argument for at indkøbe disse tre u-både. Jeg synes, at det stiller sagen i et ganske alvorligt lys, og jeg vil egentlig gerne høre, om man i det danske forsvar med forsvarsministerens vidende har drøftet denne henvendelse fra admiral McDonald, som altså øjensynlig handler om en speciel strategi på søværnsområdet, hvor man opererer ikke alene med fremskudte våben, men altså nu også direkte med en offensiv strategi efter devisen, at et angreb er det bedste forsvar.

Ellers er der det at sige til det, som det også påpeges i major Graabæks tidligere nævnte artikel, at årsagen til, at man vil ofre disse milliarder af kroner på u-både i det danske søværn, simpelt hen synes at være, at en særlig interessegruppe klynger sig til et forældet våbensystem, et våbensystem, som på grund af den teknologiske udvikling og de springssystemer, som nu er under udvikling, simpelt hen er på vej ud.

I virkeligheden kunne man vel forestille sig en argumentation fuldstændig som denne om zeppelinere og zeppelinervåbnenes uforlignelighed ganske kort tid før »Hindenburgs« brand, hvis der havde eksisteret en tilsvarende stærk pressionsgruppe inden for det danske forsvar, som for enhver pris ville holde liv i denne antikverede våbenform.

Jeg må sige, at jeg egentlig først og fremmest synes, det kunne være interessant at få forsvarsministerens kommentar til disse pla-

[Pelle Voigt]

ner om et offensivt søværnsforsvar og eventuelle danske u-bådes placering i en sådan »slå-først-strategi« fra NATOs side. Det vil vi under alle omstændigheder med stor interesse prøve at få klarlagt i udvalgsarbejdet om forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 71:

Forslag til lov om ændring af lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v. (Ophævelse af afgiftsfritagelsen for afkast af udenlandske aktier m.v.).

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

(FremSAT 21/2 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Lovforslaget går først og fremmest ud på at begrænse afgiftsfriheden efter realrenteafgiftsloven til kun at gælde afkast på danske aktier. Endvidere indeholder forslaget en bestemmelse, hvorefter afgiftsgrundlaget for sambeskattede livsforsikringselskaber skal forhøjes, hvis selskabernes skattepligtige indkomst er negativ.

Efter realrenteafgiftsloven er afkast af aktier afgiftsfrit, og det er vigtigt at mærke sig, at dette gælder både afkast af aktier i danske og i udenlandske selskaber. Loven indeholder altså ingen sondring efter udstederens nationalitet.

I bemærkningerne til det fremsatte lovforslag siges det, at det i realiteten ikke var muligt at anbringe pensionsmidler i udenlandske aktier, da realrenteafgiftsloven blev vedtaget. Valutabestemmelserne er imidlertid liberaliseret med virkning fra 1. januar 1984. Forslagsstillerne påregner derfor, at der fremover vil blive placeret betydelige pensionsbeløb i udenlandske aktier.

Det er rigtigt, at der ikke var nogen nævneværdig adgang til at anbringe penge fra pensionsopsparing i udenlandske aktier, da realrenteafgiftsloven blev gennemført. Jeg vil derfor først knytte nogle kommentarer til liberaliseringen af valutabestemmelserne, der fandt sted her ved årets begyndelse.

Valutareglerne hører som bekendt under industriministeren. Han har oplyst, at Danmark siden 1960'erne har været internationalt forpligtet til at afskaffe restriktionerne for udlændinges køb af danske værdipapirer og for danskeres køb af udenlandske værdipapirer. Udlændinges køb af danske børsnoterede aktier blev liberaliseret i 1973. I maj 1983 blev de sidste restriktioner for danskeres køb af udenlandske obligationer ophævet. For de børsnoterede aktiers vedkommende er de sidste restriktioner for den frie omsætning med udlandet som flere gange nævnt ophævet pr. 1. januar 1984. Det er denne ophævelse, der hentydes til i bemærkningerne til lovforslaget fra de fire medlemmer af socialistisk folkeparti.

Regeringen var ikke betænkelig ved at fortsætte liberaliseringen på valutaområdet med ophævelsen af restriktionerne også for køb af udenlandske aktier. Man lagde vægt på mange økonomiske faktorer, som pegede i retning af en liberalisering. Man påregner da heller ikke nogen betænkelig kapitaleksport på grund af adgangen til at købe udenlandske aktier.

Det skal også ses i lyset af de samlede private kapitaltransaktioner med udlandet. Det er således på ingen måde faretruende for dansk økonomi, at pensionsmidler i højere grad end tidligere kan anbringes i udenlandske aktier, og der er altså, som jeg flere gange har sagt, ingen særlige skattefordele ved at anbringe penge i udenlandske aktier fremfor i danske aktier.

Hvad angår realrenteafgiften, ser jeg heller ingen særlige betænkeligheder. Det er med andre ord helt uden betydning for størrelsen